

того, важливо розглядати етичні питання, пов'язані з використанням штучного інтелекту, такі як упередженість алгоритмів та вплив автоматизації на зайнятість.

Успішне впровадження SMART-технологій вимагає комплексного підходу, що включає стратегічне планування та інвестиції в інфраструктуру та підготовку персоналу. Підприємствам необхідно розробляти стратегії та плани впровадження, а також забезпечувати належну підготовку персоналу та адаптацію бізнес-процесів до нових технологій. Крім того, важливо враховувати економічні аспекти та оцінювати потенційні ризики та вигоди від впровадження SMART-технологій.

Однак, незважаючи на численні переваги, інтеграція SMART-технологій вимагає значних інвестицій та ресурсів. Підприємствам необхідно розробляти стратегії та плани впровадження, а також забезпечувати належну підготовку персоналу та адаптацію бізнес-процесів до нових технологій. Крім того, важливо враховувати етичні та правові аспекти використання даних та штучного інтелекту [3].

Таким чином, інтеграція SMART-технологій у підприємницьку діяльність відкриває широкі можливості для оптимізації бізнес-процесів, підвищення ефективності та конкурентоспроможності. Однак, для успішного впровадження цих технологій необхідно комплексний підхід, що включає стратегічне планування, інвестиції в інфраструктуру та підготовку персоналу, а також врахування етичних та правових аспектів.

Література:

1. Димченко, О., Смачило, В. В., Рудаченко, О., Кулінич І. Вплив підприємницької активності на розвиток територіальних громад Харківського регіону під час війни. Ефективна економіка. 2024. №1. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/2852> DOI:<https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.1.613>.

2. Мозговий, Є. (2024). Smart-технології в підприємницькій діяльності. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*, 332(4), 119-124. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-332-17>

3. Рудаченко О. О., Пискун Л.М. Дослідження впливу діяльності суб'єктів підприємництва на показники ефективності країни. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки». 2023. №7. URL:<https://www.inter-nauka.com/uploads/public/16910676695077.pdf>.

Котлубай В.О.

кандидат економічних наук, доцент

Якименко А.С.

здобувачка 2 курсу магістратури факультету адвокатури та антикорупційної діяльності

Національний університет «Одеська юридична академія»

м. Одеса, Україна

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ ДЛЯ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОГО БІЗНЕСУ

Управління проектами є ключовим інструментом для досягнення стратегічних цілей, оптимізації ресурсів та впровадження інновацій. Проте, вітчизняний бізнес стикається з численними проблемами, такими як недостатня кваліфікація менеджерів, обмежені фінансові ресурси, низький рівень технологічної підготовки та відсутність системного підходу до управління проектами. Вивчення цих проблем та пошук шляхів їх вирішення є надзвичайно важливими для забезпечення сталого розвитку та підвищення конкурентоспроможності українських підприємств на міжнародному ринку.

Важливо зазначити, що сучасні тенденції в управлінні проектами вимагають інтеграції новітніх технологій та методологій, таких як Agile, Scrum та Lean. Це дозволяє підвищити гнучкість та адаптивність бізнесу до змінних умов ринку. Однак, впровадження

цих методологій в українських компаніях часто ускладнюється через відсутність досвіду та необхідних знань у працівників [1].

Крім того, важливим аспектом є управління ризиками, яке включає ідентифікацію, оцінку та мінімізацію потенційних загроз для проєкту. Вітчизняні підприємства часто недооцінюють важливість цього процесу, що призводить до невдач у реалізації проєктів.

Також варто звернути увагу на культурні та організаційні особливості, які можуть впливати на ефективність управління проєктами. Наприклад, ієрархічна структура управління, яка є характерною для багатьох українських компаній, може стати перешкодою для швидкого прийняття рішень та впровадження інновацій.

Таким чином, дослідження проблемних аспектів управління проєктами для розвитку вітчизняного бізнесу є надзвичайно актуальним та важливим для забезпечення сталого розвитку економіки України та підвищення її конкурентоспроможності на світовому ринку.

За кордоном проблема управління проєктами вирішується шляхом впровадження передових методологій та практик, таких як Agile, Scrum, Lean та PRINCE2. Наприклад, у США компанія Google активно використовує методологію Agile для розробки своїх продуктів. За даними дослідження, впровадження Agile дозволило Google скоротити час розробки нових функцій на 30% та підвищити продуктивність команд на 25%. У Великобританії компанія BP (British Petroleum) застосовує методологію PRINCE2 для управління своїми проєктами. Це дозволило компанії знизити ризики та підвищити ефективність реалізації проєктів на 20% [1, 2].

У Німеччині компанія Siemens використовує Lean підхід для оптимізації своїх виробничих процесів. Завдяки цьому підходу Siemens змогла знизити витрати на виробництво на 15% та підвищити якість продукції на 10%. У Японії компанія Toyota є піонером у використанні Lean методології, що дозволило їй стати одним з лідерів автомобільної промисловості. За даними компанії, впровадження Lean дозволило знизити час виробництва автомобілів на 50% та зменшити кількість дефектів на 30% [2].

Крім того, за кордоном велика увага приділяється навчанню та сертифікації менеджерів проєктів. Наприклад, у США сертифікацію PMP (Project Management Professional) мають понад 1 мільйон фахівців, що підтверджує високий рівень компетенцій у сфері управління проєктами. У Великобританії сертифікацію PRINCE2 мають понад 500 тисяч фахівців, що дозволяє забезпечити високу якість управління проєктами в різних галузях [2, 3].

Також важливим аспектом є використання сучасних технологій та програмного забезпечення для управління проєктами. Наприклад, компанія Microsoft використовує Microsoft Project для управління своїми внутрішніми проєктами, що дозволяє автоматизувати багато процесів та забезпечити прозорість виконання завдань. Компанія Atlassian з Австралії розробила програмне забезпечення Jira, яке використовується багатьма компаніями по всьому світу для управління проєктами та командною роботою [4, 5].

Таким чином, в розвинених країнах проблема управління проєктами вирішується комплексно, з використанням передових методологій, технологій та підходів до навчання та розвитку персоналу. Це дозволяє підвищити ефективність, знизити ризики та забезпечити високу якість реалізації проєктів.

Для вирішення проблем управління проєктами в Україні можна запропонувати кілька стратегій:

1. Підвищення кваліфікації менеджерів проєктів. Важливо інвестувати в навчання та сертифікацію фахівців у сфері управління проєктами. Наприклад, організувати курси та тренінги з методологій Agile, Scrum, Lean та PRINCE2. Це допоможе підвищити рівень знань та навичок менеджерів, що, в свою чергу, сприятиме більш ефективному управлінню проєктами.

2. Впровадження сучасних технологій та програмного забезпечення. Використання таких інструментів, як Microsoft Project, Jira, Asana та інших, дозволить автоматизувати процеси управління проєктами, забезпечити прозорість виконання завдань та покращити комунікацію в команді. Це сприятиме підвищенню ефективності та зниженню ризиків [2-4].

3. Розвиток культури управління проектами. Важливо створити сприятливе середовище для інновацій, заохочувати командну роботу та постійне вдосконалення процесів. Це включає в себе підтримку з боку керівництва, мотивацію працівників та впровадження системи винагород за досягнення в управлінні проектами.

4. Оптимізація фінансових ресурсів. Необхідно розробити стратегії для залучення інвестицій та ефективного використання наявних ресурсів. Це може включати співпрацю з міжнародними організаціями, грантові програми та інші фінансові інструменти.

5. Управління ризиками. Важливо впровадити системний підхід до ідентифікації, оцінки та мінімізації ризиків. Це допоможе уникнути невдач у реалізації проєктів та забезпечити їх успішне завершення.

6. Підтримка з боку держави. Держава може сприяти розвитку управління проектами через створення сприятливих умов для бізнесу, надання податкових пільг та підтримку інноваційних проєктів. Це допоможе підвищити конкурентоспроможність українських підприємств на міжнародному ринку.

Підтримка з боку держави є ключовим фактором у цьому процесі. Держава може створити сприятливі умови для розвитку бізнесу через низку заходів. По-перше, це може бути надання податкових пільг для компаній, які впроваджують інноваційні методології управління проектами та інвестують у навчання своїх працівників. Це стимулюватиме підприємства до впровадження передових практик та підвищення кваліфікації своїх співробітників.

По-друге, держава може підтримувати розвиток інфраструктури, необхідної для ефективного управління проектами. Це включає в себе створення технопарків, бізнес-інкубаторів та інших платформ для співпраці між бізнесом, науковими установами та державними органами. Такі платформи можуть стати центрами інновацій та сприяти обміну знаннями та досвідом.

По-третє, важливою є підтримка з боку держави у вигляді грантів та фінансування для стартапів та малих підприємств, які займаються розробкою нових технологій та продуктів. Це дозволить молодим компаніям отримати необхідні ресурси для реалізації своїх проєктів та виходу на міжнародний ринок.

Крім того, держава може сприяти розвитку управління проектами через створення сприятливого правового середовища. Це включає в себе розробку та впровадження законодавчих актів, які регулюють діяльність у сфері управління проектами, захищають права інтелектуальної власності та забезпечують прозорість бізнес-процесів.

Важливим аспектом є також міжнародна співпраця. Українські підприємства можуть отримати значну користь від обміну досвідом та знаннями з іноземними партнерами. Це може включати участь у міжнародних конференціях, семінарах та тренінгах, а також співпрацю з міжнародними організаціями, такими як PMI (Project Management Institute) та IPMA (International Project Management Association).

Таким чином, комплексний підхід до вирішення проблем управління проектами, який включає підтримку з боку держави, впровадження сучасних технологій та методологій, розвиток культури управління проектами та міжнародну співпрацю, дозволить підвищити ефективність та конкурентоспроможність українських підприємств на світовому ринку. Це сприятиме сталому розвитку економіки України та забезпечить її інтеграцію у глобальні економічні процеси.

Література:

1. The impact of project methodologies on project success in different contexts. URL: <https://www.pmi.org/learning/library/project-methodologies-impact-success-contexts-8947>.
2. Critical Analysis of Project Management Methodologies and Its Tools. URL: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-36671-1_15.
3. A Systematic Literature Review of Project Management Tools and Their Impact on Project Management Effectiveness. URL: https://docs.lib.purdue.edu/open_access_theses/1430.

4. Impact of Agile Methodology Use on Project Success in Organizations - A Systematic Literature Review. URL: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-63322-6_21.

5. Organizational culture and project management methodology: research in the financial industry. URL: <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/IJMPB-08-2020-0252/full/html>.

Нестеренко А.М.

магістр, група МЕ-23М

Заярнюк О.В.

кандидат економічних наук, доцент

Центральноукраїнський національний технічний університет

м. Кропивницький, Україна

ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ОРГАНІЗАЦІЇ

Здатність організації успішно конкурувати на ринку залежить від ступеня розвитку її інноваційного потенціалу. Саме оцінка цього потенціалу дозволяє виявити основні переваги організації, рівень інноваційності її продукції та технологій, що формують основу конкурентних переваг.

Поліпшення виробничо-господарських процесів визначає напрямки майбутнього розвитку організації, засновані на нових підходах до задоволення потреб ринку. Сьогодні інновації є найбільш складним, але водночас найнеобхіднішим фактором, що впливає на економічне зростання, розвиток та стабільність фінансово-господарської діяльності будь-якої організації [2, с. 183-184].

Ефективна реалізація потенціалу організації свідчить про її готовність до стабільної виробничої діяльності та прийняття інновацій. У ХХІ столітті інновації стали нормою в усіх сферах. Ми вважаємо, що саме готовність до впровадження інновацій є ключовим фактором успіху. Практика показує, що організації, які швидко впроваджували нововведення і зосередилися на інноваціях із самого початку, досягли значних результатів. Серед таких компаній – Toyota, IBM, Coca-Cola, General Electric та інші [3, с. 123-124].

Науковці стверджують, що терміни «ресурси» і «потенціал» схожі, проте їх не можна повністю ототожнювати, оскільки між ними є суттєві відмінності за своїм змістом, структурою та джерелами. Вона підкреслює, що ресурси становлять лише частину потенціалу, а точніше – це використана або задіяна його частина. Ресурсна забезпеченість інноваційного потенціалу є фундаментом для його розвитку, включаючи основні елементи, такі як матеріально-технічні, інформаційні, фінансові та людські ресурси, кожен з яких виконує різні функції [1, с. 425-427].

Для аналізу використання інновацій та діагностики реалізації інноваційного потенціалу організації доцільно розглянути основні показники, що застосовують сучасні науковці.

Прикладами таких показників можуть бути:

– коефіцієнт забезпеченості інтелектуальною власністю – показує частку прав на об'єкти промислової власності, авторські права та інші нематеріальні активи організації;

– коефіцієнт кваліфікації персоналу, зайнятого в інноваційній сфері – визначає частку працівників, які зайняті в інноваційній діяльності, від загальної чисельності персоналу організації;

– середня частка приросту продукції за рахунок інноваційних виробництв – відображає відсоток зростання продукції, що пов'язане із впровадженням інноваційних рішень в організації;

– коефіцієнт забезпеченості основними виробничими засобами в інноваційній сфері – показує, наскільки організацію забезпечено основними засобами для впровадження технологічних інновацій;

– коефіцієнт освоєння нової техніки – відображає ступінь використання нових